

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİ

KULÜBÜ

REHBERİ II

ÖĞRENCİ KULÜP FAALİYETLERİNE HAKSIZ MÜDAHALE HALİNDE NELER YAPILABİLİR?

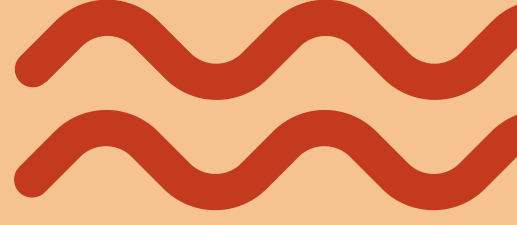
Türkiye’de, Kahramanmaraş merkezli Şubat 2023 depremleri, geniş coğrafi yayımlı bir alanda, 11 ilde, can kayıplarına ve kentlerin yıkımına neden olurken, deprem barınma; sağlık, beslenme, hijyen, ulaşım ve eğitime erişimde yaşanan sorunları da beraberinde getirmiştir.

Deprem etkisinde kalan öğrencilerin sorunları sorunları da başlı başına ayrı bir boyut taşımaktadır. Hem fiziksel hem de ekonomik olarak eğitime erişimin sorun haline gelmiştir. Öğrencilerin psikososyal olarak depremin etkilerini aşabilmek için öğrenci dayanışmalarının kurulması etkili bir yoldur. Bu dayanışma ve bir araya gelişlerle birlikte öğrenciler hem sorunlarını tartışabilir hem de kültürel, sanatsal, sportif vb etkinliklerde bulunabilirler. Bu tip topluluklarının en başat örneği öğrenci kulüpleridir.

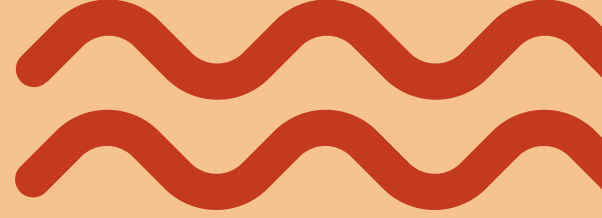
Bu kapsamda öğrenci kulüplerinin nasıl kurulacağı, ne şekilde faaliyet yürütebileceği, hem teknik hem de hukuki olarak bilgi gerektirmektedir. Tarafımızdan bu çalışmayla faydalı olacağı ümidiyle öğrenciler için iki adet el kitapçığı oluşturularak kulüp kurma ve faaliyette bulunma süreçlerin doğru yürütülmesi, Öğrenci Kulübü Rehberi adını verdiğimiz iki adet kitapçığın ilki ile kulüplerin kuruluş ve işleyişine ilişkin kısa bir rehber olması amaçlanmış, elinizde bulunan ikinci kitapçıkta ise kulüp faaliyetlerine karşı gerçekleştirilebilecek müdahalelere karşı neler yapılabileceği konusunda bilgilendirme yapılmıştır. Bu kitapçıkta öğrencilerin kulüp kurma ve faaliyette bulunmaya ilişkin sorduğu en sık sorular referans alınmıştır.

ÖĞRENCİ KULÜBÜ FAALİYETLERİ HANGİ HAKKA DAYANIR?

Anayasa 33., 51., 53., 54. Ve 68. Maddede dernek, sendika ve parti kurmaya ilişkin örgütlenme özgürlüğüne dair hükümler olsa da bunlar dışındaki örgütlenmelere ilişkin sayılı bir koruma olmadığı düşünülebilir. Ancak Anayasa 90. Maddede düzenlenen kabul edilen uluslararası anlaşmaların iç hukuktaki etkinliği gereği, ülkemizin tarafı bulunduğu uluslararası anlaşmalar da bize hak ve özgürlükler sağlayacaktır.

Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi 11. Maddesinde düzenlenen toplantı ve dernek kurma özgürlüğü “1. Herkes barışçıl olarak toplanma ve dernek kurma hakkına sahiptir. Bu hak, çıkarlarını korumak amacıyla başkalarıyla birlikte sendikalar kurma ve sendikalara üye olma hakkını da içerir.” şeklinde tanımlanmıştır.

Birleşmiş Milletler Genel Kurulunda kabul edilen tarafı bulunduğumuz Siyasi ve Medeni Haklar Uluslararası Sözleşmesi'nin 22. Maddesinde örgütlenme özgürlüğü:

“1. Herkes başkalarıyla bir araya gelerek örgütlenme özgürlüğü hakkına sahiptir; bu hak, kendi menfaatlerini korumak için sendika kurma ve sendikaya katılma hakkını da içerir.” şeklinde tanımlanmıştır.

Bir tür öğrenci topluluğu olan Öğrenci Kulüpleri de, bu sözleşmelerde tanımlı toplantı ve örgütlenme özgürlüğü kapsamındadır.

ÖĞRENCİ KULÜBÜNÜN KURULMASINA İZİN VERİLMEZSE NELER YAPABİLİRİM?

Bir önceki kitapçıkta açıkladığımız şekilde yazılı olarak bir idari kuruluş olan üniversiteye kulüp kurulması için yapılan başvuru 30 gün içinde onaylanmalıdır.

Başvurunun reddi halinde red kararının tebliğinden ya da 30 gün içerisinde cevap verilmemesi halinde kulüp kurma talebi reddedilmiş sayılacağından 30. günden başlayarak 60 gün içinde kulüp kurma talebinde bulunanlar idare mahkemelerinde iptal davası açabilir. Mahkemenin, idarenin yani üniversitenin kulüp kurma talebinin reddi kararını iptal etmesi halinde başvurunun onaylanması gerekecektir.

İdarenin yani üniversitenin haksız şekilde kulüp kurma talebinin reddi işlemlerine karşı Kamu Denetçiliği Kurumu'na başvuru yapmak da hukuki bir yoldur. Fakat Kamu Denetçiliği Kurumu'na başvuru idare mahkemeleri gibi bir yargı yolu değildir, yargı benzeri bir yoldur. Kurum'un vereceği kararlar tavsiye niteliğindedir. Kurum'a online başvuru yapılabilir.

Öte yandan bu red işleminin ayrımcı gerekçelerle tesis edilmesi halinde ayrımcılığa maruz kalanlar Türkiye İnsan Hakları Eşitlik Kurumu'na online olarak şikayetçi olabilir, ayrımcılığın giderilmesini ve ayrımcılıkta bulunan kişilerin cezalandırılmasını talep edebilir.

Öğrenci Kulübünün Faaliyetlerinin Engellenmesi/Yasaklanması Halleri

Öğrenci Kulübünün Faaliyetlerine haksız müdahalelerin tamamı toplanma ve örgütlenme özgürlüğüne müdahale teşkil edecektir. Bu müdahalelere karşı neler yapılabileceği, hangi yolların izlenebileceği, müdahaleyi kimin, nasıl yaptığına göre değişecektir.

Örneğin kulüp faaliyetleri kapsamında öğrenciler İdare yani üniversite tarafından cezalandırılabilir, etkinlikler yasaklanabilir, salon verilmeyebilir, kullanılması gereken araç ve gereçler temin edilmeyebilir, özel kişiler ya da güvenlik görevlileri tarafından saldırıya uğrayabilir, hedef gösterilebilir vs.

Söz konusu engelleme/müdahale eylemleri sonrası ortaya bir zarar da çıkmış olabilir bu zararın tazmini de yine hukuki yollarla mümkündür. Öte yandan müdahale/engelleme eylemleri suç işlenerek gerçekleşmiş olabilir, o durumda da ceza hukukuna ilişkin yöntemlerin izlenmesi gereklidir.

Aşağıda müdahale türüne göre iç hukukta başvurulabilecek hukuki yollar sıralanmıştır:

İdare Mahkemeleri

İdare tarafından yapılan bir işlemle haksız bir müdahaleyle (disiplin cezası, yasaklama kararı vb.) karşılaşıldığında bu işleme karşı 60 gün içerisinde şartlarının varlığı halinde yürütmeyi durdurma talepli iptal davası açılabilmektedir. Yürütmeyi durdurma kararı verildiği takdirde dava sonuçlanıncaya dek söz konusu haksız müdahale teşkil eden idari işlemin yürütülmesi durdurulacak, hukuki bir sonuç doğurmayacaktır. Ayrıca idarenin müdahalesi maddi yada manevi zarar doğurursa idare mahkemelerinde açılacak tam yargı davası yoluyla bu zararların tazmini sağlanır.

Hukuk Mahkemeleri

Özel kişilerin haksız müdahalelerinden doğacak maddi veya manevi zararların giderilmesi için başvurulacak yol ise hukuk mahkemeleridir.

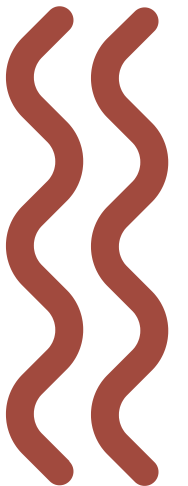
Ceza Mahkemeleri ve Cumhuriyet Savcılıkları

İfade özgürlüğüne karşı haksız müdahalede bulunan kamu görevlisi de olsa özel kişi olsa da eğer müdahalenin konusu suç oluşturuyorsa cumhuriyet savcılıklarına suç duyurusunda bulunulmalıdır.

Öte yandan ifade özgürlüğünün kullanılması nedeniyle kişinin ceza mahkemeleri tarafından cezalandırılması da müdahale teşkil eder. Buna karşılık istinaf ve temyiz yolları mevcuttur.

Kamu Denetçiliği Kurumu

İdarenin haksız işlemlerine karşı Kamu Denetçiliği Kurumu'na başvuru yapmak da hukuki bir yoldur. Fakat Kamu Denetçiliği Kurumu'na başvuru idare mahkemeleri gibi bir yargı yolu değildir, yargı benzeri bir yoldur. Kurum'un vereceği kararlar tavsiye niteliğindedir.

Türkiye İnsan Hakları Eşitlik Kurumu

İdarenin haksız işleminin ayrımcı gerekçelerle tesis edilmesi halinde ayrımcılığa maruz kalanlar Türkiye İnsan Hakları Eşitlik Kurumu'na online olarak şikayetçi olabilir, ayrımcılığın giderilmesini ve ayrımcılıkta bulunan kişilerin cezalandırılmasını talep edebilir.

Anayasa Mahkemesi

Yukarıda sayılan hukuki yollardan Kamu Denetçiliği Kurumu ve TİHEK hariç diğer yollar sonuna kadar tüketilip karar kesinleştiğinde, hak ihlali hala giderilmediyse Anayasa Mahkemesi'ne başvurulmalıdır. Anayasa Mahkemesi'ne başvuru süresi, ilgili kararın kesinleşmesinin öğrenilmesinden itibaren 30 gündür.

Kamuoyu Oluşturulması

Müdahalelere karşı yargı ve yargı benzeri yollara başvurulabileceği gibi aynı zamanda ihlali duyurmak ve kamuoyu yaratmak oldukça önemlidir. Bazı durumlarda yargı yoluna başvurmadan dahi sonuç almak mümkündür. Bunun için medya, sosyal medya aracılığıyla ve alanda çalışan Sivil Toplum Kuruluşları ile birlikte kamuoyu yaratılabilir.

Hukuki süreçleri yürütmek için bir avukat yardımından faydalanmanız önerilir. Bulduğunuz ilin barosuna başvurarak ücretsiz avukat temin edebilmeniz ya da talepte bulunduğunuz hak ile ilgili çalışan bir sivil toplum kuruluşuna başvurarak hukuki yardım alabilmeniz mümkündür.

ÖĞRENCİ KULÜBÜNÜN

KAPATILMASI

Öğrenci Kulübü İdare'nin yani üniversitenin haksız bir işlemiyle kapatılabilir. Kapatılma kararının ilgililere tebliğinden itibaren 60 gün içerisinde idare mahkemesine başvuru yaparak idari işlemin iptali davası açılması gerekmektedir.

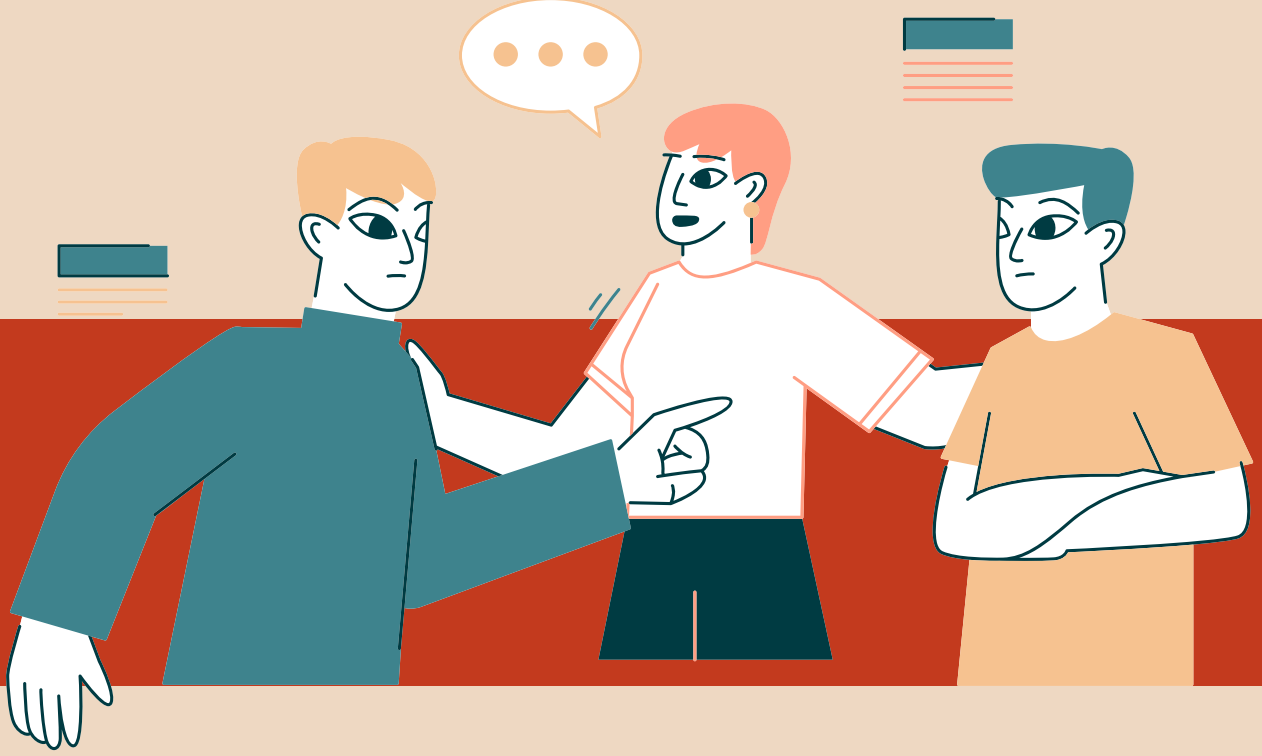

Haksız şekilde kulübün kapatılması işlemlerine karşı Kamu Denetçiliği Kurumu'na başvuru yapmak da hukuki bir yoldur. Fakat Kamu Denetçiliği Kurumu'na başvuru idare mahkemeleri gibi bir yargı yolu değildir, yargı benzeri bir yoldur. Kurum'un vereceği kararlar tavsiye niteliğindedir. Kurum'a online başvuru yapılabilir.

Öte yandan bu kulübün kapatılması işleminin ayrımcı gerekçelerle tesis edilmesi halinde ayrımcılığa maruz kalanlar Türkiye İnsan Hakları Eşitlik Kurumu'na online olarak şikayetçi olabilir, ayrımcılığın giderilmesini ve ayrımcılıkta bulunan kişilerin cezalandırılmasını talep edebilir.

Hukuki süreçleri yürütmek için bir avukat yardımından faydalanmanız önerilir. Bulduğunuz ilin barosuna başvurarak ücretsiz avukat temin edebilmeniz ya da talepte bulunduğunuz hak ile ilgili çalışan bir sivil toplum kuruluşuna başvurarak hukuki yardım alabilmeniz mümkündür.

 info@civicspacestudies.org

 www.sivilalanarastirmalari.org

